

Het 'meer doen met minder' zit al ver over de limiet

De publieke diensten kampen met grote personeelstekorten. In drie afleveringen schetsen we hoe het zover is kunnen komen. Vandaag deel 2, waarin ACV'ers Tijl Reusen, verantwoordelijke voor onder meer de Vlaamse overheidsdiensten Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Waldo Vermeersch, afgevaardigde De Lijn Oost-Vlaanderen, dieper ingaan op de problemen in hun sector.

Sinds de fusie van de agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn tot het agentschap Samen Opgroeien is het tekort aan verpleegkundigen en opvoeders alleen maar toegenomen.

TIJL REUSEN "Bij Kind en Gezin krijgen ze de vacatures voor verpleegkundigen niet ingevuld. Dat komt vooral omdat verpleegkundigen in de privésector andere en betere loons- en arbeidsvoorwaarden krijgen zoals extralegale voordelen of een hoger loon. De Vlaamse overheid stelt daar niets tegenover. Komt nog eens bij dat er te weinig afstuderen. Dit jaar is dat probleem zelfs heel nijpend omdat de opleiding tot bachelor

TEKST
Willem-Jan van Ekert

ILLUSTRATIE
Mellon

verpleegkundige met een jaar verlengd is naar vier jaar. Het gevolg is dat er dit jaar geen bachelorverpleegkundigen afstuderen, enkel HBO5-verpleegkundigen.

De Vlaamse overheid moet betere arbeidsvoorwaarden creëren om te concurreren met de privésector. Maar we zitten nu eenmaal in een besparingsretoriek."

Slechte contracten opvoeders

"Het loon van opvoeders in de gemeenschapsinstellingen is wel marktconform maar het probleem zijn de slechte contracten. Zo zijn er mensen die al tien jaar met een tijdelijk contract aan de slag zijn. De overheid geeft geen contracten van onbepaalde duur, zoals zou moeten, door het feit dat de wervingen niet conform het Vlaams personeelsstatuut verlopen. Normaal gezien is het niet toegestaan om mensen voortdurend een tijdelijk contract voor te leggen maar in het geval van projectsubsidies en bij vervangingscontracten voorziet de wet een uitzondering. Op

die manier houden ze de boel recht. Dat is een onrechtstreeks gevolg van langdurig zieken bij de statutairen waardoor er veel vervangingen noodzakelijk zijn. Binnen de Vlaamse overheid kan je een contract van onbepaalde duur krijgen als je via de wervingsreserve komt en een hele sollicitatieprocedure hebt doorlopen. In de gemeenschapsinstellingen weigert men dit toe te laten en proberen ze het tekort op te vangen met heel korte vervangingen. Hun argument is dat het anders te lang duurt om iemand aan te werven. Want aanwervingen moeten gebeuren via de overkoepelende organisatie Argo die de selecties voor de Vlaamse overheid uitvoert. Dat duurt zes maanden, tegen dan is het kalf al verdrongen.”

“De werkomstandigheden zijn er ook zwaar, in de instellingen zitten veel jongeren die strafbare feiten gepleegd hebben. Een zware setting dus en mensen die er tijdelijk werken zijn snel geneigd een andere job te zoeken door de veel voorkomende agressie. Veel jonge mensen stoppen al snel met deze job. Ik heb er zelf zeven jaar gewerkt, ik weet hoe zwaar het is. Tegelijk zijn opvoeders zeer gegeerd want moeilijk te vinden. De oplossing van het probleem is het aanbieden van contracten van onbepaalde duur en de doorlooptijd van de selecties verkorten.”

Noodkreet op alle niveaus

Tijl: “Deze regering zal de besparingstrend van de voorbije twee legislaturen gewoon verderzetten. Maar ik hoor op alle niveaus de noodkreet dat ze niet meer kunnen. Het ‘meer doen met minder’ zit al ver over de limiet. Een van de gevolgen is dat er steeds meer moet worden uitbesteed. Zo zie je bij Vlaanderen intern, de ICT-dienst van de overheid, dat het 40% van alle taken uitbesteedt. Dat zijn kosten die tot driemaal hoger liggen voor hetzelfde werk. Waar zit daar de besparing? Ze zijn zichzelf iets wijs aan het maken. Ik merk in alle entiteiten dat het gewoon niet meer gaat. Ik moedig de leidend ambtenaren voortdurend aan om naar de minister te stappen maar die heeft de voorbije legislatuur totaal geen oor voor onze verzuchtingen gehad. Hopelijk houdt de regering zich nu aan de gedane belofte dat er ruimte voor overleg zal zijn.”

De Lijn verder afgeslankt?

Waldo Vermeersch is vrijgestelde voor ACV Openbare Diensten De Lijn Oost-Vlaanderen. Daarvoor was hij

29 jaar buschauffeur bij De Lijn. “De recente conflicten in de Brusselse rand rond de planning en het wettelijk verlot hebben tot een staking geleid. Door het grote personeelsgebrek moet personeel werken op rustdagen en wordt het wettelijk verlot stelselmatig geweigerd. Personeelsgebrek zie je overal bij De Lijn, hoewel het sterk varieert volgens regio. Gelukkig investeert men volop in aanwervingen. Ook de privé-sector kampt met een personeelstekort. Het beroep van buschauffeur komt helaas al te vaak in een negatief daglicht, onder andere door agressieve passagiers. De onregelmatige diensturen en het variabel rooster schrikken kandidaat-chauffeurs af. We testen nu een planningssysteem in West-Vlaanderen waarbij werknemers makkelijker hun eigen diensten kunnen kiezen. Maar het duurt nog even voordat het overal ingevoerd is.”

“Een andere manier om de job aantrekkelijker te maken zijn betere rij- en rusttijden. Er is nu pas een

verplichte pauze na 6 uur rijden. Liever zagen we dat er na 2 uur al gepauzeerd kan worden, maar dat is moeilijk omdat passagiers dan problemen zouden ondervinden als ze overstappen op andere lijnen.”

Vertrouwen terugwinnen

“De directeur-generaal van De Lijn opperde onlangs om te schrappen in het aanbod omdat er te weinig personeel is. Men bekijkt nu om in bepaalde regio’s het aantal ritten te verlagen, zodat de reiziger opnieuw zeker kan zijn dat de rit effectief rijdt. Die maatregel kan het vertrouwen in het openbaar vervoer opnieuw doen stijgen, hopen we. Want dat is nu al even zoek.”

“Er is wel een toelage van 10 miljoen beloofd over een termijn van 5 jaar, maar op 800 miljoen werkingsbudget stelt dat niet veel voor. We hebben al een hele zware reorganisatie achter de rug bij de bedienden. En er komt er een aan voor de technici en chauffeurs. We vragen de directie al maandenlang om de reorganisatie op een aantal punten aan te passen maar het budget laat nauwelijks marge en oplossingen toe. Als we van de regering geen extra financiële middelen krijgen bovenop die toelage, blijven we met een structureel probleem zitten. Dan kan je nog zoveel schuiven met je plannings.”

Privatisering geen oplossing

“Ik ben ervan overtuigd dat De Lijn de vergelijking met de privésector doorstaat. We zijn een bedrijf dat openbare diensten verleent, we hebben de knowhow, we zijn daar sterk in. Toch lees je in het regeerakkoord dat er een regio opengesteld zal worden voor de privésector. Terwijl privatisering geen enkele meerwaarde oplevert. Kijk naar Nederland waar volop geprivatiseerd werd. Vervoersmaatschappij De Lijn blijft goedkoop in vergelijking met bijvoorbeeld Zuid-Nederland, waar de tickets drie keer duurder zijn. Ik blijf hoopvol, maar helaas stijgen door het gebrek aan oplossingen de spanningen op de werkvloer. Bepaalde diensten worden niet meer geleverd, er zijn planners vertrokken en er kwamen interimisten in de plaats. Een planning opstellen bij De Lijn is echter zodanig specifiek dat je dat niet aan interimkrachten kan overlaten. Dat leer je niet op drie weken. En als je hen geen zekerheid op lange termijn kunt bieden, blijven ze ook niet geëngageerd.”

